

KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULUN OPETUSSUUNNITELMA 2018

Kauniaisten kuvataidekoulun kannatusyhdistys r.y - Understödsförening för Grankulla Konstskola r.y

Sisällysluettelo

1. Kauniaisten kuvataidekoulun toiminta-ajatus	3
2. Kuvataidekoulun arvot	4
3. Oppimiskäsitys	4
4. Opetuksen yleiset tavoitteet	5
5. Oppimisympäristö ja työtavat	7
6. Kuvataidekoulun toimintakulttuuri	8
7. Toiminnan arviointi	8
8. Toiminnan jatkuva kehittäminen	9
9. Oppilaaksi ottamisen periaatteet	9
10. Opintojen hyväksi lukeminen	9
11. Oppimäärän yksilöllistäminen	9
12. Yhteistyö	10
13. Opintojen laajuus	11
14. Opintojen rakenne	11
15. Opintokokonaisuudet	13
16. Oppimisen ja opetuksen arviointi	27
17. Todistukset	32

1. KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULUN TOIMINTA-AJATUS

Kauniaisten kuvataidekoulu antaa kuvataiteen laajan oppimäärän mukaista perusopetusta 6 -18 vuoden ikäisille lapsille ja nuorille Kauniaisissa. Kuvataidekoulu on kaksikielinen, opetuskielinä suomi ja ruotsi. Oppilailla on mahdollisuus tarvittaessa saada myös englanninkielistä ohjausta. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Opettajina kuvataidekoulussa toimivat kuvataideopettajat ja / tai pedagogisesti suuntautuneet kuvataidealan ammattilaiset.

Kauniaisten kuvataidekoulun tavoitteena on luoda perusteet esteettisen kasvatuksen kuvallisen alueen kehittämiseksi. Kuvataide luo oppilaille mahdollisuuksia jäsentää ja reflektoida maailmaa kuvallisen työskentelyn kautta ja avaa oppilaille kuvallisen ajattelun mahdollisuuksia monitaiteisin ja -tieteisin menetelmin.

Koulussa pyritään luomaan ilmapiiri, jossa jokainen voi kehittää omaa yksilöllistä ilmaisutapaansa, jossa tuetaan ryhmätyötaitoja ja kunnioitetaan toisten työskentelyä ja jossa arviointia ohjataan rohkaisevaan suuntaan. Koulun tavoitteena on edistää myönteisten asenteiden kehittymistä visuaalisiin tehtäviin sekä kuvalliseen kulttuuriin ja sen ilmenemismuotoihin. Kuvataidekoulu ylläpitää kannatusyhdistys ja sen toimintaa tukee Kauniaisten kaupunki. Taideopetus toteutetaan huomioimalla

- Monipuoliset oppisisällöt
- Kehittynyt arviointijärjestelmä
- Laadukkaat työskentelyvälineet
- Tarkoituksenmukainen ja viihtyisä työskentely-ympäristö
- Kannustava ja välittävä oppimisympäristö
- Opettajien täydennyskoulutus
- Taiteen ja taidehistorian tuntemus
- Taiteen ajankohtaisten ilmiöiden tuntemus
- Tieteiden ja taiteiden välisyys
- Yhteistyö eri taideoppilaitosten välillä
- Oppimisen ilo ja hyvä taidesuhde
- Oppilaslähtöisyys
- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- Ympäristö- ja luontosuhde
- Elävä kaksikielisyys
- Ryhmätyötaidot
- Yksilöopetus
- Ikäkausiajattelu

2. KUVATAIDOKOULUN ARVOT

Kauniaisten kuvataidekoulun opetus luo pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Koulun arvopohjassa taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja arvokas sekä yksilönä, että yhteisön jäsenenä. Positiivinen vuorovaikutus muiden ihmisten ja ympäristön kanssa rakentaa elämästä mielekkään kokonaisuuden, jossa ihmisellä on hyvä olla. Kuvataidekoulussa turvallisessa ympäristössä, luovuutta kehittämällä tuetaan ihmisenä kasvamista ja ajattelun taitoja.

Opetus suunnitellaan oppilaiden elämisaailmaa, potentiaalia, kiinnostuksen kohteita ja tarpeita huomioiden. Opetuksen lähtökohtana ovat kuvataiteelle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat.

Kuvataidekoulun lähiympäristö, luonto ja toiminnan ekologisuus huomioidaan. Uudistuminen ja avoimuus uusia ilmaisumuotoja kohtaan syntyy kuvataidekoulun vahvan paikallishistorian pohjalta. Kuvataidekoulun toiminta tukee elävän kaksikielisyden myönteisiä vaikutuksia oppilaiden kokemusaailmassa.

3. OPPIMISKÄSITYS

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja kehollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.7, 2.3)

Kuvataidekoulussa oppiminen tapahtuu ensisijaisesti kuvallisten prosessien myötä. Kuvallinen prosessi sisältää mm. aistimista ajattelua, tutkimista, tiedon kokoamista, oivaltamista, arvottamista ja arviointia. Prosesin tulos on teos. Kuvataiteellinen teos on tapahtuma, joka tuottaa näkymän vastaanottajan tulkittavaksi ja joka yhä laajenevalla kuvataiteen kentällä voidaan tuoda esille monin eri tavoin: perinteisimmin taidemuodoin, tai nykytaiteen keinoin, kuvataiteellinen teos voi olla myös immateriaalinen.

Oppilaiden kuvallisen ajattelun tavat ja ilmaisulliset keinot ovat erilaisia. Toinen tutkii, sisäistää ja tuottaa maalaamalla, kun taas toinen tekee kolmiulotteisia ajatusrakennelmia. Kolmannelle luontainen itseilmaisun tapa on sekoittaa keskenään useita eri ilmaisumuotoja.

Oppiminen pohjautuu yksilöllisiin ja yhteisöllisiin tietojen ja taitojen rakennusprosesseihin. Prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti ja oppimisen vuorovaikutteinen reflektointi ovat olennaisia osia yksilön ja yhteisön hyvän elämän rakentamisessa. Osallisuus näissä prosesseissa vahvistaa merkityksellisyyden tuntua ja edistää hyvinvointia.

Taidot kehittyvät harjoittelun avulla, siksi harjoittelemaan oppiminen on merkityksellistä taitojen kehittymisen kannalta. Kannustava ohjaus sekä rohkaiseva palaute harjoittelun ja oppimisprosessin aikana lisäävät oppilaan motivaatiota ja vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa, minkä tahansa ilmaisumuodon hän lopulta itselleen omaksuukin.

4. OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Kuvataiteen laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä (Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s.8, 2.4).

Kuvataidekoulun opetus vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota, ongelmanratkaisutaitoja ja luovaa ajattelua. Oppilaat oppivat asettamaan omia oppimiseen liittyviä tavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Kuvataideopintojen opintojen edetessä oppilaat kykenevät ottamaan yhä enemmän vastuuta omaa oppimista ohjaavasta toiminnasta.

Laajan oppimäärän opintojen monipuolisuus luo jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden löytää juuri hänelle itselleen merkityksellisen ilmaisu- ja työskentelytavan. Edistyessään hän syventää omaa suhdettaan työskentelytapaan, ilmaisuun ja materiaalin sekä oppii toimimaan vuorovaikutuksessa niiden kanssa.

Oman ilmaisun lisäksi kuvataidekoulussa opitaan tarkastelemaan muiden kuvallista ilmaisua ja arvostamaan sitä. Sekä omista, että toisten teoksista opitaan keskustelemaan.

Kuvallinen teos ei ole irrallaan muusta maailmasta ja kulttuurista, vaan aina vuorovaikutuksessa siihen. Oppilasta ohjataan tarkastelemaan taiteen alaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä, sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille. Monilukutaitoa harjoittamalla opitaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta.

ESTETIIKAN TAJU

Estetiikan tajun kehittyminen laajentaa käsitystä siitä, mitä kuvataide on.

Esteettinen havainto voidaan kokea missä vain ja monin aistein. Taideteos voi syntyä esteettisen havainnon näkyväksi ja jaettavaksi tekemisen kautta. Tuomalla havainnot näkyväksi suoraan tai käyttämällä niiden osia muussa tarkoituksessa, syntyy taideteos. Teoksessa voivat vaikuttaa myös ekologiset ja eettiset kysymykset. Kuvataidekasvatuksen tavoitteena on harjoittaa kykyä kokea, tiedostaa arvottaa ja käyttää estetiikka.

NÄKYVÄKSI TEKEMINEN

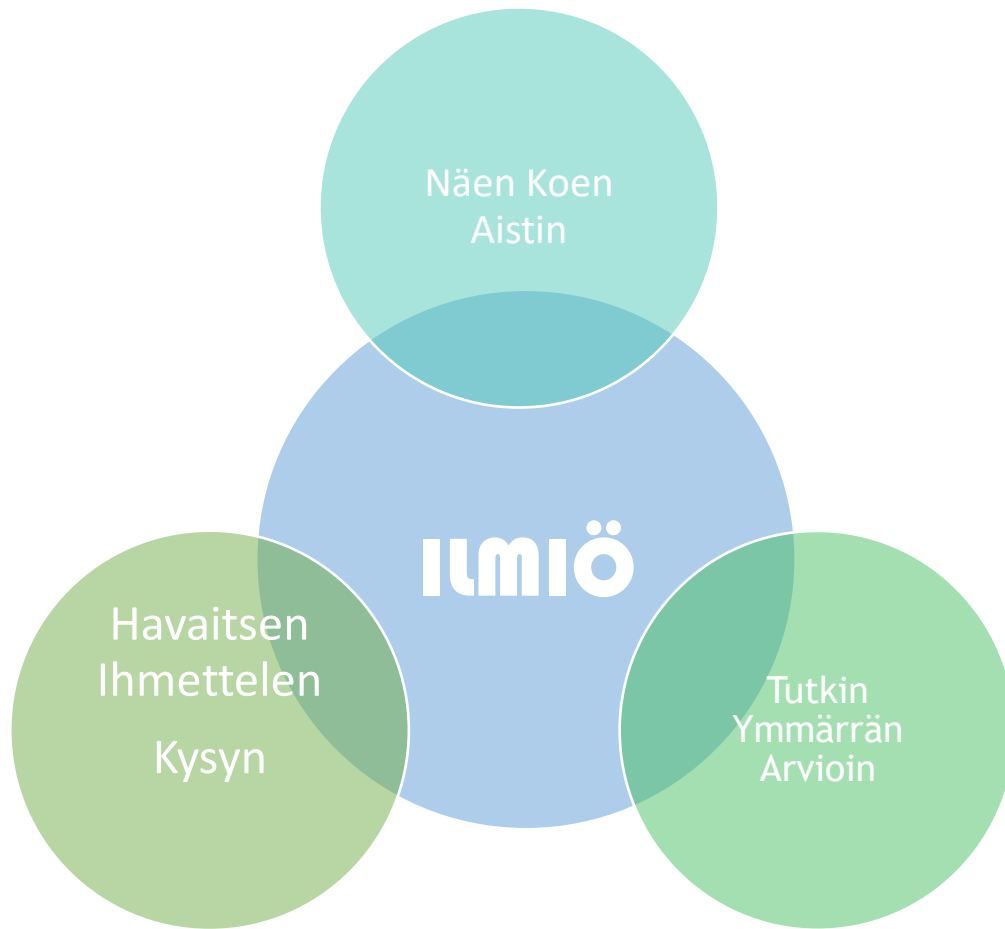
Ihmisen aistit ovat yhteydessä toisiinsa ja viestivät toisilleen. Näkyväksi tekemisellä tarkoitetaan paitsi silmin havaittavaa, myös moniaistisesti koettavaa teosta. Teoksen voi kokea näkemällä, tunnustelemalla, kuulemalla, haistamalla tai jopa maistamalla.

IHMETTELY

Uteliaisuuden ja oppimisen siemen on ihmettelystä. Ihmettelevä ihminen asettaa kysymyksiä. Ihmettely syntyy havainnoista ja kokemuksista, jotka ovat meille uusia, tai jotka näemme ja koemme uudella tavalla. Kykyä kokea ja katsoa asioita uusilla tavoilla - Ihmettelyn kyky - voi harjoitella. Ajattelun kyky kehittyy, kun ihmettelemme, kysymme, tutkimme, löydämme, arvioimme ja taas uudelleen.

TYÖKALUPAKKI (miksi - miten - milloin)

Jotta voimme työskennellä ja kommunikoida teosten välityksellä, on meillä oltava tietoa ja taitoa käsitellä havaintoja ja ajatuksia. Harjoittelemalla opimme, mikä ilmaisutapa, muoto ja väline parhaiten soveltuu teoksen toteuttamiseen ja tavoitteisiin. Pienten lasten opetus on enemmän ohjattua, tavoitteena on avata mahdollisuuksien kirjo ja kannustaa löytämään itselleen parhaiten soveltuvat ilmaisutavat. Opintojen edetessä opitaan refleктоimaan ja tekemään yhä itsenäisempiä valintoja.

5. OPPIMISYMPÄRISTÖ JA TYÖTAVAT

Oppimisympäristö on tila, paikka, yhteisö ja käytäntöjä, joissa kuvataiteen opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Kauniaisten kuvataidekoulun oppimisympäristö on fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallinen. Koulun myönteinen ja avoin ilmapiiri rohkaisee ja innostaa oppilaita kehittämään osaamistaan. Jokaisella on mahdollisuus osallisuuteen, sekä onnistumisen ja osaamisen kokemuksiin. Tarkoituksenmukaisesti toimiva, selkeä ja ilmapiiriltään ystävällinen oppimisympäristö tukee oppilaiden kasvua. Se luo edellytykset kuvataiteelle ominaiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti, että yhdessä muiden kanssa.

Oppimisympäristö on avoin taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen. Sekä oppilaitoksen ulko- että sisäpuolella tapahtuvasta osaamisen karttumisesta ollaan kiinnostuneita. Osaaminen pyritään tekemään näkyväksi ja oppilasta kannustetaan transferoimaan osaamistaan monipuolisesti eri alueille.

Kuvataidekoulun tilat, työvälineet ja materiaalit tukevat kuvataiteen opiskelua opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö muun taideopetuksen rinnalla on tarkoituksenmukaista. Sosiaalinen ja yhteiskunnallinen näkökulma huomioidaan toimimalla mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa.

6. KUVATAIDEKOULUN TOIMINTAKULTTUURI

Arkipäivän sointi on kaikkein kauneinta...
(Reijo Hukkanen)

Kauniaisten kuvataidekoulun toimintakulttuuri toteuttaa taiteen perusopetuksen tehtävää kuvataidekoulun jäsenten yhteisen arvoperustan ja oppimiskäsityksen pohjalta. Toimintakulttuuri tukee oppilaan myönteistä kokemusta opetuksen laadusta, osallisuudesta ja vaikuttamisen mahdollisuuksista. Kauniaisten kuvataidekoulun toimintakulttuuri on kaksikielinen ja tukee kulttuurista monimuotoisuutta myös muulla tavoin.

Toimintakulttuuri luo kestävästä hyvinvointia luomalla aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Kuvataidekoulussa toimitaan yhdessä ja otetaan kaikki mukaan toimintaan. Toiminta on kannustavaa; toiminnan prosesseissa myös epäonnistumisella on paikkansa oppimisessa ja oivalluksessa. Toiminnalla pyritään kestävään elämäntapaan ja luomaan elinikäinen halu oppimiseen ja oppimisen iloon.

Toimintakulttuuri tunnustaa oikeudelliset edut, kuten sananvapaus, yksityisyyden suoja ja tekijänoikeuksien tunteminen. Johtaminen, arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi toteutetaan siten, että se tukee jatkuvaa toimintakulttuurin, taiteenalan ja pedagogiikan kehittämistä. Toiminnallaan koulu pyrkii läpinäkyvyyteen, avoimuuteen ja vuorovaikutuksellisuuteen.

7. TOIMINNAN ARVIOINTI

Kuvataidekoulu arvioi omaa toimintaansa vuosittain ja kehittää toimintaansa arviointiin perustuen. Koulun itsearviointi perustuu opetussuunnitelmaan, suunniteltujen tavoitteiden saavuttamiseen ja toimintatapojen pätevyys. Koulun suorittaman itsearvioinnin lisäksi arviointia toteutetaan säännöllisin väliajoin oppilaskyselyin ja haastattelemalla huoltajia ja kuulemalla opettajia. Koulun toiminnan arvioinnin kohteena on mm. hallinto, opetuksen sisällöt ja tavoitteet, pedagogiikka, oppimisympäristöt, toimintaympäristöt, viihtyvyys, turvallisuus, sekä oppimateriaalien välineiden tarkoituksenmukaisuus.

8. KOULUN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Koulun toiminnan jatkuva kehittäminen on olennainen osa koulun toimintaa. Kehittämistoiminnan lähtökohdista on toiminnan arviointi sekä oppilaiden ja toimintaympäristön tarpeet. Koulun toimintaa kehitetään ajankohtaisilla täydennyskoulutushankkeilla ja muulla toiminnanohjauksella, tarvittaessa esimerkiksi työnohjauksella. Koulu kehittää omaa toimintaansa pitämällä teema- ja kehittämispäiviä henkilökunnalleen. Koulu toimii yhteistyössä paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti eri instanssien kanssa. Koulun toiminnan arviointi ja kehittäminen toimivat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään.

9. OPPILAAXI OTTAMISEN PERIAATTEET

Oppilaaksi ottamisen periaatteet pohjautuvat jokaisen lapsen ja nuoren oikeuteen taiteeseen ja kulttuuriin. Oppilaaksi ottaminen toteuttaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden periaatteita. Kuvataidekouluun otetaan oppilaaksi ilmoittautumisjärjestyksessä.

10. OPINTOJEN HYVÄKSI LUKEMINEN

Oppilaitos voi hyväksyä oppilaan aikaisempia opintoja toisessa kuvataidekoulussa, tai muulla tavoin osoitettua osaamista tai lyhytkurssilla tai rinnakkaiskursseilla suoritettua opiskelua. Opintojen hyväksi lukemisesta sovitaan aina kuvataidekoulun kanssa.

11. OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Oppimäärää voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Yksilöllistämien tarkoitus on, että jokainen oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Tällöin oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma voi sisältää opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Mahdollisuudesta henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan annetaan tietoa huoltajille pyydettäessä, vanhempainoppaan, sekä sosiaali- ja koulutoimen kautta.

12. YHTEISTYÖ

Koulun toiminnan, arvioinnin ja kehittämisen rinnalla kulkee mahdollisuuksien mukaan yhteistyö huoltajien, kunnan, muiden taideoppilaitosten ja muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa. Yhteistyön tarkoitus on

- *lisätä kaikkien lasten ja nuorten mahdollisuuksia kulttuuriin ja hyvinvointiin*
- *mahdollistaa osallisuuden kokemuksia ja vaikuttamisen kokemuksia*
- *tuoda yhteen eri ikäluokkia ja kulttuuritaustoja*
- *rikastuttaa kunnan kulttuuritoimintaa*
- *lisätä koulun toiminnan kannalta myönteisten tahojen mahdollisuutta osallistua kuvataidekoulun toimintaan.*

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Koulu toimii yhteistyössä huoltajien kanssa esimerkiksi oppilashuollon kehittämiseksi ja kuulee vanhempia opetuksen kehittämisen toiveissa ja tarpeissa.

YHTEISTYÖ KUNNAN KANSSA

Kuvataidekoulu on selvillä kunnan valmistamista koulun toimialaa sivuavista, erityisesti lapsiin ja nuoriin liittyvistä strategioista. Koulu tuntee kunnan toimintakulttuurin sekä toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä esimerkiksi varhaiskasvatuksen, koululaitosten ja sosiaalitoimen kanssa.

YHTEISTYÖ TAIDEOPPILAITOSTEN KANSSA

Koulu toimii mahdollisuuksien yhteistyössä muiden taideoppilaitosten kanssa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti ja mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti.

YHTEISTYÖ TPO- JA SUOMEN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDEKOULUJEN LIITON KANSSA

Koulu toimii yhteistyössä Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liiton ja taiteen perusopetusliiton kanssa.

YHTEISTYÖ MUIDEN ALOJEN TOIMIJOIDEN JA ORGANISAATIOIDEN KANSSA

Koulu toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä myös muiden tahojen kanssa, luoden vuorovaikutteisesti myönteisiä mahdollisuuksia eri toimijoiden välille.

13. OPINTOJEN LAAJUUS

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Perusopintoja edeltävän varhaisiän kuvataidekasvatuksen laajuus on yhteensä 70 opetustuntia.

Opetus mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen kuvataiteen laajan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttamisen. Laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta järjestettäessä pyritään joustavuuteen huomioiden oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät. Kuvataidekoulun toimintaan voi hakea mukaan kesken laskennalliseen laajuuteen sisällytettyjä opintoja.

14. OPINTOJEN RAKENNE

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnot Kauniaisten kuvataidekoulussa muodostuvat kuvataiteen perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Perusopintoja voi edeltää varhaisiän kuvataidekasvatus, jota ei lasketa mukaan perusopintojen laskennalliseen laajuuteen.

Perusopintojen ja syventävien opintojen sekä varhaisiän kuvataidekasvatuksen paikalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kuvataidekasvatuksen tavoitteet, määritellään tässä opetussuunnitelmassa.

Seuraavilla sivuilla esitellään varhaisiän kuvataidekasvatuksen ja kuvataiteen laajan oppimäärän opintokokonaisuudet, niiden rakenne, sisältö ja laskennalliset laajuudet.

KAUNIAISTEN KUVATAIDEKOULU - Opintojen rakenne ja laskennalliset laajuudet - LAAJA OPPIMÄÄRÄ 1300 opetustuntia / 12 vuotta

PERUSOPINNOT

Ryhmä:	ikä:	op.tunnit / kokonaisuus
Perus I	6 – 10	270 (4 v.)
Perus II	10-12	170 (2 v.)
Perus III	12-14	200 (2 v.)
P I,II,III Näyttelyt ym.		10
P II, III OMA tunti*	10-14	70
P II, III Kotitehtävät**	10-14	80

		800

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Ryhmä:	ikä:	op.tunnit / kokonaisuus
Valinnaiset työpajat (I-IV)	14-18	380
Lopputyön ohjaus	16-18	20
Lopputyö*** (V)	16-18	100

		500

Opinnot yhteensä: 1300

*OMA tunti - 3 opetustuntia kerran kuussa (toimikauden täydet kuukaudet). Opetuskerta, jossa tutustutaan oppilaan omiin kuvallisiin "päiväkirjamerkintöihin", pohditaan omaa suhdetta ympäristöön ja sen ilmiöihin (ks.s.21)

** Kotitehtävät toimivat vuorovaikutuksessa OMA tunnin kanssa (ks.s.22)

*** Laajan oppimäärän syventävien opintojen aikana tehdään itsenäinen lopputyö omavalintaisesta aiheesta. Oppilas voi suorittaa lopputyön n.16-18 vuoden ikäisenä riippuen siitä, onko hän osallistunut opintojen aikana rinnakkaiskursseihin tai suorittanut muuta hyväksi luettavaa taideopiskelua. Oppilaitos päättää hyväksi luettavista opinnoista.

15. OPINTOKOKONAISUUDET

”Ajatusten tila on kolmiulotteinen – ajatuksia on siis voitava kiertää ympäri, jolloin kuva muuttuu koko ajan, mutta voi silti olla sama.” (Simone Weil ja Sanna Korteniemi, Sanna Kortenimen blogista kirje VI Varjo auringon alla).

Kauniaisten kuvataidekoulussa opiskellaan tutkimalla, tarkastelemalla, toteuttamalla ja arvioimalla ilmiöpohjaisin menetelmin, ja erilaisia ilmaisumuotoja käyttäen. Tavoitteena on kokonaisvaltainen oppimiskokemus, joka sisältää havaintoja, oivalluksia ja kehittymistä. Opetus on oppilaslähtöistä, oppimisprosessia ohjataan ja sen eri vaiheet ja tulokset tuodaan esiin ensisijaisesti kuvallisina teoksina, mutta myös sanallistamalla ja käsitteellisin ilmaisin. Sekä kuvataiteen historia, että ajankohtaiset ilmiöt ja ilmaisumuodot huomioidaan opetuksessa.

Oppimisen taustalla on halu tutkia havaittua. Kuvataidekoulun tehtävänä on kulkea oppilaan rinnalla, ohjata ja kannustaa häntä opinnoissaan. Ilmöitä tutkimalla, arvioimalla ja arvottamalla sekä oppimalla käyttämään niitä osana omaa ilmaisua, samoin kuin harjoittamalla itselle merkityksellistä ilmaisumuotoa, voidaan tehdä näkyväksi kuvataiteellinen teos.

Tekniikka ja erilaisten välineiden käyttö kuuluu osana opintoihin - oppimisen ja ilmaisun laajentamisen kannalta merkityksellisellä tavalla, mutta ne eivät ole sidottuja opintokokonaisuuksien sisältöön.

Opintokokonaisuuksien tarkoitus on luoda suunnitelmallinen polku tavoitteisiin, jotka vaihtelevat ikäryhmien ja valitun teema-alueen mukaan. Opintokokonaisuudet kulkevat usein limittäin toisiinsa nähden, niillä voi olla yhteneväisiä tavoitteita ja toimivat toisiaan tukevin osina, jotka yhdessä muodostavat laajemman kokonaisuuden. Yksi lukukausi sisältää suunnitelmallisesti kaikkia eri opintokokonaisuuden teemoja, jotka on kirjattu opetussuunnitelmaan. Yksi tehtävä voi sisältää osia useammista eri teemoista.

Laajan oppimäärän kuvataiteen perusopetuksen perusteiden 2017 mukaisesti opetuksen tavoitteena on

- *taidesuhteen ja visuaalisen lukutaidon kehittyminen*
- *löytää itselle merkityksellinen osallisuuden ja vaikuttamisen tapa*
- *tukea oppilaan omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista*
- *tukea identiteetin rakentumista kuvataidekulttuurin aktiivisena toimijana*

Opetuksen keskeisiä sisältöjä ovat

- *Kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot*
- *Omat kuvat*
- *Taiteen maailmat*
- *Visuaalinen ympäristö*

Opintokokonaisuudet muodostuvat sarjasta kuvalliseen ilmaisuun vaikuttavia tekijöitä, visuaalisia adjektiiveja, sekä fyysisiä ja mentaalisia dimensioita, jotka on jaettu ilmenemismuotonsa mukaisiin pareihin. Kaikille ikäluokille yhteisiä opintokokonaisuuksia ovat

- Tila - Muoto
- Valo - Väri
- Pinta - Syvyys
- Media

Varhaisiän kuvataidekasvatus sisältää lisäksi seuraavat opintokokonaisuudet

- Ihminen ja ympäristö
- Mini ja Multi

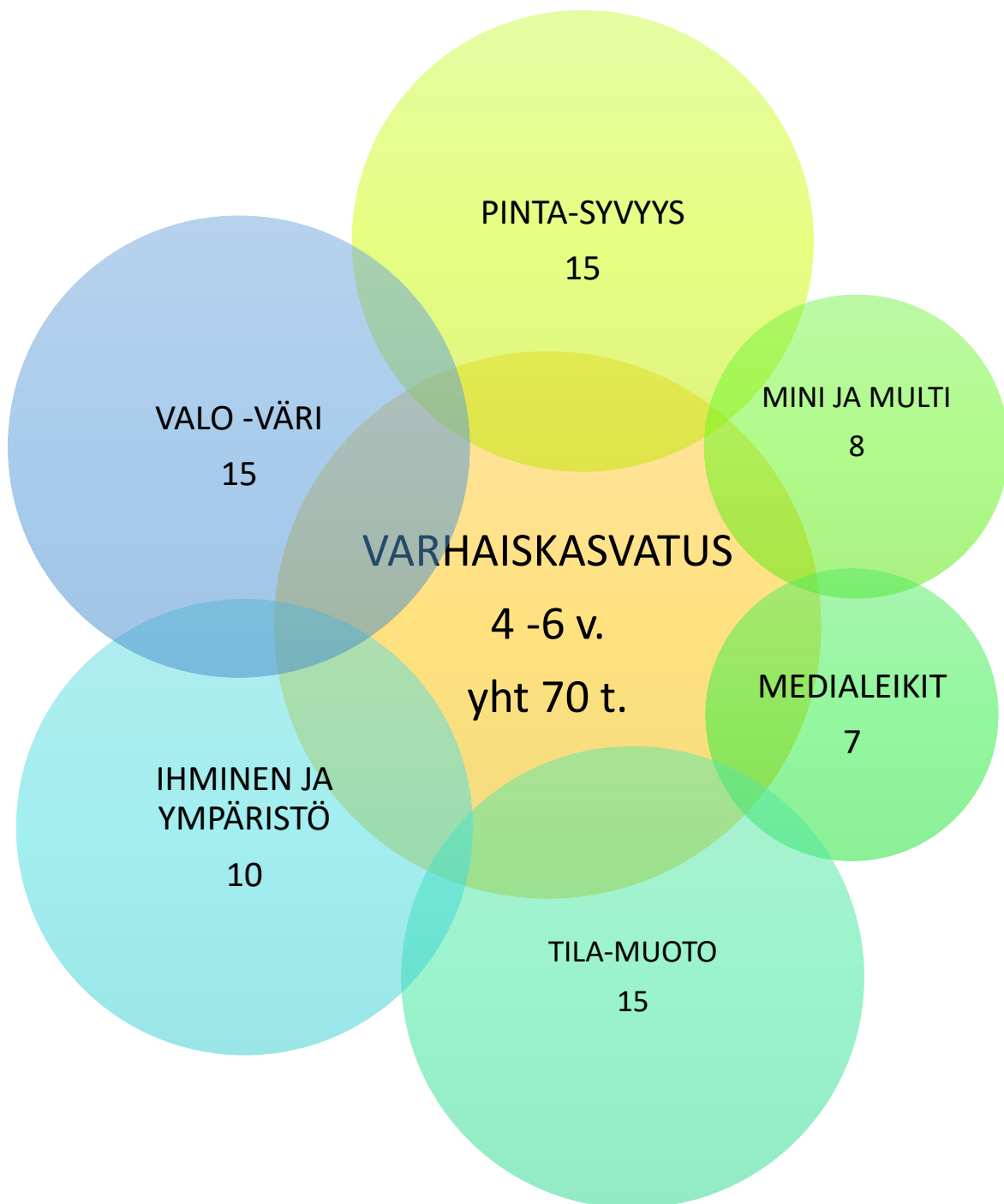
Perusopinnot sisältävät lisäksi seuraavat opintokokonaisuudet

- Aika - Liike
- OMA tunti
- Kotitehtävät

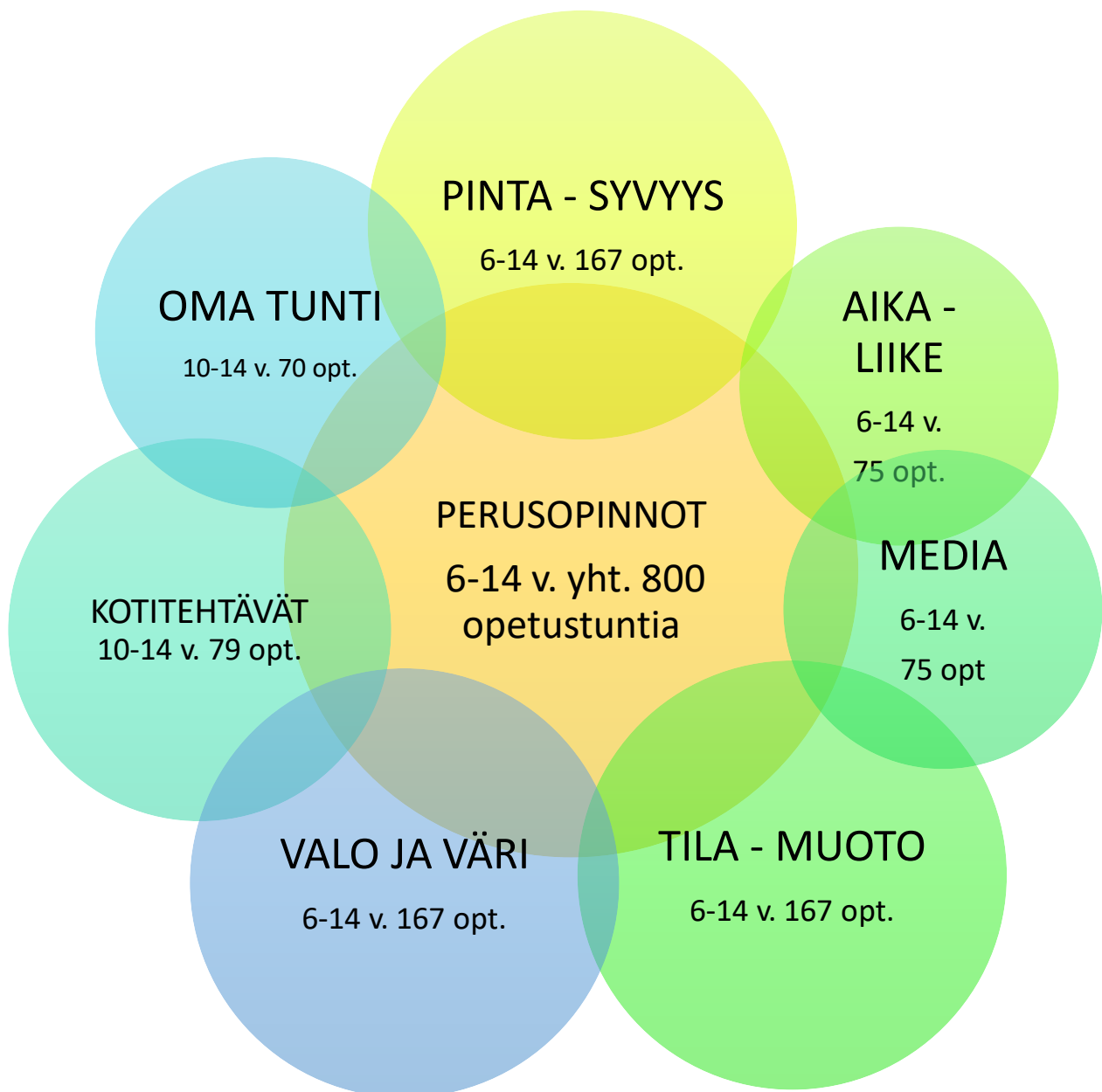
Syventävät opinnot sisältävät lisäksi seuraavat opintokokonaisuudet

- Näyttely- ja työpajavierailut
- Lopputyön ohjaus
- Lopputyö

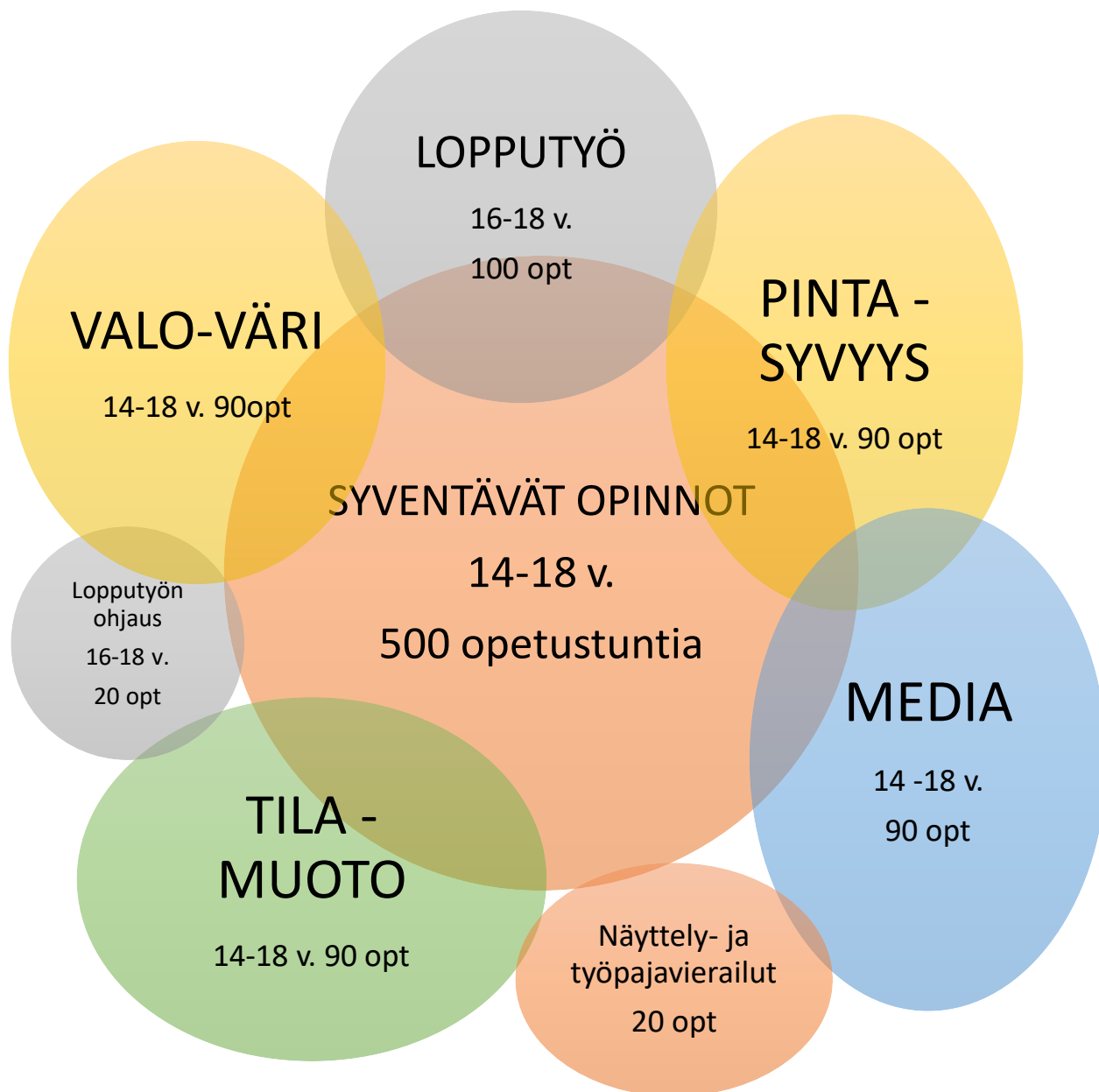
VARHAISIÄN KUVATAIDEKASVATUS 4-6-v. Opintokokonaisuudet ja laskennalliset laajuudet

PERUSOPINNOT 6-14 v. Opintokokonaisuudet ja laskennalliset laajuudet

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN opintokokonaisuudet ja laskennalliset laajuudet

VARHAISIÄN OPINTOKONAISUUDET - sisältö ja tavoitteet

Lapset ovat leikin mestareita

Varhaisiän kuvataidekasvatus lähtee ajatuksesta, että leikki ohjaa oppimista.

Leikki, tutkiminen ja oppiminen tapahtuvat vuorovaikutuksessa toisiinsa. Toiminta on moniaistista ja monitaiteista. Toiminnan tavoite on antaa lapselle vahva pohja myöhempiä opintoja varten siten, että ihmettelyn kyky ja tutkiva ote oppimiseen ja oppimisen ilo säilyy läpi koko opintopolun. Opintojen aikana jaetaan löytöjä ja kokemuksia ja opitaan iloitsemaan niistä yhdessä.

Opinnoissa tutustutaan monipuolisesti ja ilmiöpohjaisin menetelmin erilaisiin materiaaleihin ja kuvan tekemisen tapoihin, harjoitetaan motoriikkaa. Opinnoissa harjoitellaan itsenäisesti- ja vertaisryhmässä toimimista, rohkaistaan olemaan osallisena ja tuomaan esille omia ajatuksia, ideoita ja tulkintoja nähdystä, kuullusta, koetusta ja kuvitellusta. Samalla opitaan kuulemaan ja huomioimaan toista, hyväksymään erilaisuutta ja huolehtimaan omasta ympäristöstä.

Varhaiskasvatuksen opetussuunnitelmassa huomioidaan lapsen kiinnostuksen kohteet, osaaminen ja yksilölliset tarpeet. Oppimisympäristö tukee lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Ilmapiiri on turvallinen rohkaiseva ympäristö, jossa lasta arvostetaan ja hänestä ollaan kiinnostuneita sellaisena kuin hän on.

Kuvataiteen perusopintoja edeltävät varhaisiän kuvataidekasvatuksen opintokokonaisuudet.

Pinta - Syvyys, Tila - Muoto, Valo - Väri sekä Media -opintokokonaisuudet jatkuvat läpi perusopintojen ja muuttuvat syventävien kohdalla valinnaisiksi opinnoiksi. Varhaisiän opinnot voidaan aloittaa neljän vuoden ikäisenä, ne kestävät kaksi vuotta, jonka jälkeen oppilas siirtyy kuvataiteen perusopintoihin. Varhaisiän kuvataidetunnin pituus on 45 - 60 minuuttia.

IHMINEN JA YMPÄRISTÖ

Varhaisiän kuvataidekasvatus (4-6v.)

Ihminen ja Ympäristö opintokokonaisuudessa tutkitaan monitaiteisin ja -tieteisin menetelmin ihmistä ja ympäristöä. Tutkitaan, omaa itseä, toista, erilaisia kulttuureja, ihmisen fysiikkaa, toimintoja ja mittasuhteita. Tutkitaan lähiympäristöä, maailmaa sen luontoa ja maailmankaikkeutta. Tutustutaan olemisen ihmeisiin. Ihminen ja Ympäristö integroidaan opintojen edetessä soveltuvin osin perusopintojen ja syventävien opintokokonaisuuksiin.

MINI JA MULTI

Varhaisiän kuvataidekasvatus (4-6 v.)

Pienten lasten Mini ja Multi -opintokokonaisuudessa pysähdytään vuoroin tarkastelemaan yksittäistä asiaa, minimaalisin keinoin. Tavoitteena on ymmärtää, millä tavoin jokin yksittäinen asia ilmenee tai toimii. Samoin tavoitteena on harjoitella keskittymistä ja syventää ymmärrystä jonkin yksittäisen ilmaisuvälineen käytöstä, kun samalla opitaan käyttämään välinettä mahdollisimman monipuolisesti. Vuoroin käytetään useampia välineitä ja ilmaisumuotoja. Tällöin prosessi perustuu enemmän sattumanvaraisuuteen ja kaaoksen järjestämiseen uudella tavalla. Toiminta on enemmän kokeellista ja samalla opitaan soveltamaan erilaisten ilmaisuvälineiden yhteiskäyttöä toisiinsa sopivasti ja ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita. hahmottamaan ja rakentamaan kokonaisuuksia useampia välineitä, materiaaleja tai ilmaisumuotoja sekoittaen. Vaihtelemalla erilaisia tapoja tutkia maailmaa ja toteuttaa kuvataiteellista ilmaisua on pyrkimyksenä tavoittaa oppimisen erilaisia tapoja. Mini ja Multi -kokonaisuuteen liittyvät opinnot integroituvat myöhemmissä opinnoissa muihin opintokokonaisuuksiin, kun oppilas oppii refleктоimaan omaa työskentelyään.

TILA - MUOTO - TAIDELEIKIT

Varhaisiän kuvataidekasvatus (4-6 v.)

Tila- Muoto opintokokonaisuudessa tutkitaan omakohtaista kokemusta muodosta, tilasta ja materiaalista leikin ja kokeilun avulla. Harjoitetaan motorisia taitoja ja tutkitaan maailmaa muovailemalla ja rakentamalla. Harjoitetaan syy- ja seuraussuhteiden tarkastelua sekä mittasuhteita, painoa, keveyttä. Havainnoidaan perspektiivejä ja tilaa kolmiulotteisten mallien avulla ja tilassa olemalla.

PINTA - SYVYYS - TAIDELEIKIT

Varhaisiän kuvataidekasvatus (4-6 v.)

Pintaa ja syvyyttä tutkitaan moniaistisesti, opintokokonaisuuden tehtäviä voidaan toteuttaa esimerkiksi kaksiulotteisella pinnalla; paperilla, maalauskanalla tai muulla maalaus pohjalla, samalla tutustutaan erilaisiin piirtimiin, joita voidaan valmistaa myös itse. Havaintoa harjoittamalla tutustutaan esimerkiksi perspektiiviin ja kehitetään motorisia taitoja. Tutkitaan omia ja muiden kuvia. Mistä ne tulevat, miten ne syntyvät, mitä ne tarkoittavat?

VÄRI - VALOLEIKIT

Varhaisiän kuvataidekasvatus (4-6 v.)

Väriin havaitseminen on aistimus, joka perustuu silmän kykyyn nähdä valon eri aallonpituudet väreinä. Ilman valoa myös värit himmenevät ja katoavat näkyvistä. Väri ja valo toimivat vuorovaikutteisessa suhteessa. Varhaisiän kuvataidekasvatuksessa tutkitaan leikinomaisin keinoin väriä ja valoa ilmiöinä. Miten valo vaikuttaa väriin? Miten rinnakkaiset värit muuttuvat? Miten värit sekoittuvat keskenään? Valo ja väriin tutkiminen on päättymätön seikkailu, josta pienet ja isot nauttivat yleensä yhtä lailla. Varhaisiän kuvataidekasvatuksen valo- ja väri opinnut valmentavat perusopintoihin ja syventäviin harjoittamalla kykyä erottaa eri värejä toisistaan, väriin kylläisyyttä, sävyä ja valööriä. Värejä opitaan sekoittamaan keskenään ja tutustutaan erilaisten väriaineiden ominaisuuksiin.

MEDIALEIKIT

Varhaisiän kuvataidekasvatus (4-6 v.)

Medialeikkien avulla lapsi tutustuu itseensä, toisiin ja ympäristöönsä. Vuorovaikutustaidot kehittyvät, sillä esimerkiksi elokuva- tai draamaleikeissä korostuu yhdessä tekeminen ja jakaminen. Kun lapsi esiintyy kuvassa itse, hän pääsee tarkastelemaan omaa toimintaansa ”ulkopuolisen” silmin, katsojan näkökulmasta. Hän voi myös kokeilla, miltä erilaiset roolit tuntuvat ja näyttävät. Ryhmä pääsee tarkastelemaan omaa toimintaansa ryhmänä ja iloitsemaan ryhmän saavutuksista yhdessä. Medialeikkien kautta, esimerkiksi animaatiossa, tai kuvaa digitaalisesti käsittelemällä voidaan raottaa ovia toden ja illuusion välillä. Pienten lasten Medialeikit valmentavat oppilaita myöhempien opintojen media -ilmaisun opintoja varten, joissa median tuottamaa aineistoa opitaan käsittelemään myös kriittisesti tarkastellen. Medialeikkien opintokokonaisuus voidaan integroida osaksi muita opintokokonaisuuksia

PERUSOPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

Etenkin perusopintojen alkuvaiheessa sovelletaan varhaisiän kuvataideopintojen leikinomaista, otetta oppimiseen. Kiinnitetään huomiota prosessiin ja sen eri vaiheiden merkitykseen lopputuloksessa.

Opinnoissa kannustetaan etenevästi itsenäiseen ja omaehtoiseen työskentelytapaan ja ilmaisumuotoon. Harjoitellaan valintojen tekemistä ja asettamaan tavoitteita itse mm. refleктоimalla omaa osaamista. Perusopintojen opintokokonaisuudet ja opetussuunnitelma on suunniteltu siten, että jokaisella olisi mahdollisuus perusopintojen aikana löytää itselleen yksi tai useampi merkityksellinen ja ominainen ilmaisumuoto ja väline. Oman ilmaisumuodon kehittämiseksi opetus kannustaa tutun ja turvallisen lisäksi kokeilemaan myös uusia, itselle vieraitakin ilmaisumuotoja.

OMA TUNTI I, II

Perusopinnot II ja III (10-14 v.)

- Digitaaliset ja manuaaliset muistiinpanot, dokumentointi, portfoliotyöskentely
- Kuvan tekemisen tekniikat, kokeelliset menetelmät, teoksen sanallistaminen ja käsitteellistäminen, taiteen tarkastelu...

OMA tunti - 3 opetustuntia kerran kuukaudessa (toimikauden täydet kuukaudet). OMA tunnilla tutustutaan oppilaan omiin kuvallisiin päiväkirjamerkintöihin, pohditaan omaa suhdetta ympäristöön ja sen ilmiöihin. Opetustunneilla ei anneta erillisiä opetustehtäviä, vaan oppilaan ohjaaminen pohjautuu oppilaiden itsensä keräämään materiaaliin. Omasta elämänpiiristä käsin lähteneestä ideasta johdetaan polku valmiin teoksen syntyyn. Kuvallista materiaalia, havaintoja ja ideoita ohjataan ja rohkaistaan kehittämään, sekä käyttämään pohjana muilla tunneilla annetuille tehtäville. Oma tunti on kiireetön ja jokaisen oppilaan kanssa keskustellaan kuunnellen tämän ajatuksia ja ideoita kuvallisessa ilmaisussa ja maailmasta ylipäätään. Tavoitteena on kasvattaa tietoisuutta omista vahvuuksista, kiinnostuksen kohteista ja niistä seikoista, jotka auttavat oppilasta saavuttamaan itselle luontaiset kuvallisen ilmaisun tavoitteet. Oma tunti on inspiroiva ja motivoiva ja sen aikana myös kokeillaan erilaisia kuvallisia tekniikoita sekä tutustutaan taidemaailman ilmiöihin: Taiteentuntemus, näyttely ja työpajavierailut voivat kuulua osana OMA tunnin ohjaukseen. Ohjaus toimii vuorovaikutuksessa oppilaan omalla ajalla tehtyjen kuvallisten muistiinpanojen ******(kotitehtävät) kanssa. OMA tunti toimii lopputyöhön ja valmentavana ennen lopputyön ohjausta.

KOTITEHTÄVÄT I, II

Perusopinnot II ja III (10-14 v.)

- Toimii vuorovaikutteisesti Oma Tunti-kokonaisuuden kanssa
- Tukee eri opintokokonaisuuksien oppisisältöjä

Kotitehtävien tarkoitus on tuoda esiin yhteys omien kuvien, joita oppilaat tekevät omalla ajalla, digitaalisesti tai manuaalisesti ja kuvataidekoulussa tapahtuvan toiminnan välillä. Kotitehtävien sisältö voi olla täysin oppilaslähtöinen ja tekotapa omaehtoinen, tai ne voivat liittyä kuvataidekoulun tehtäviin, jos näin sovitaan. Kotitehtävinä tuodut kuvat jaetaan yhdessä, niistä keskustellaan ja niiden kautta luodaan yhteyksiä ja merkityksiä omaan tekemiseen ja maailman ilmiöihin. Kuvat voivat toimia teoksina sellaisenaan, ne voidaan liittää osaksi muita kokonaisuuksia tai ne voivat olla kuvallisia muistiinpanoja, joiden pohjalta työstetään ideoita muihin teoksiin.

AIKA - LIIKE I, II, III

Perusopinnot I-III (6-14-v.)

- Performatiivinen taide, biotaide, kineettinen taide,
- Piirtäminen, maalaaminen, muotoilu, kokeelliset menetelmät
- Digitaalinen maalaus, elokuva...

”Teoksen eri osat on asetettu liikkuvaan mobileen, jotta ne irtoaisivat painovoimasta, olisivat maailmassa ilmiöinä, omaa olemustaan punniten. Ne kulkevat mobilessa ilmapirtojen mukaan, valon osuessa eri suuntiin ja valaistessa ne, kuin ajatustemme erilaiset näkökulmat.” (Hannamaija Heiska, Kauniaisten kuvataidekoulu).

Aika - Liike ilmaisussa keskitytään aikaa, liikettä ja muutosta tutkiviin ilmaisumuotoihin ja tutustutaan näiden mahdollisuuksiin merkitysten rakentumisessa. Esimerkiksi miten piirtimen tai vaikkapa kehon liikkeen rytmi, viiva ja laatu luovat teokseen luonteen. Maalaa tilaan jotain, joka jättää jäljen tai menee ohi jälkeä jättämättä. Jälki voi jatkaa kulkuaan myös näkymättömästi ja nousta myöhemmin esiin toisessa ajassa, toisessa kontekstissa. Aika ja Liike integroidaan syventävissä opinnoissa vaihtoehtoihin opintokokonaisuuksiin.

PERUS- JA SYVENTÄVIEN OPINTOJEN YHTEISET OPINTOKONAISUUDET

TILA - MUOTO I, II, III, IV, V

Perusopinnot I-III (6-14-v.)

Syventävät opinnot IV-V (14-18 v.)

- Materiaalipohjainen ilmaisu,
- Kuvanveisto, muotoilu, rakentelu
- Installaatiot, tila ja muoto digitaalisesti, kokeelliset menetelmät...

”Kuvanveisto on kolmiulotteista tilallista työskentelyä, josta jää materiaallinen jälki. Tämä jälki voi olla ohi menevä tai pysyvämpi. Kuvanveisto on kehollista toimintaa, ihmiseen itseensä ja tämän olemiseen rinnastuvaa muodonantoa”
(Ville Mäkikoskela, kuvanveistäjä, kuvataideopettaja, Kauniaisten kuvataidekoulu).

Ihmiskeho ja sen mittasuhteet ovat luontaisesti pohjana tilan ja ympäristön kokemiselle ja havainnoinnille. Tilaan liittyvässä työskentelyssä - rakentelu, muotoilu, installaatiot ja ympäristötaide, harjoitetaan oman kehon aistimusten kautta tapahtuvaa havainnointia. Tilaa ja muotoa pyritään rakentamaan, muotoilemaan, havainnoimaan, tarkastelemaan ja arvioimaan kokonaisuuden kautta. Esteettinen kokonaisuus voi muodostua esimerkiksi materiaalista, mittasuhteista, painosta/keveydestä, ympäristöstä ja kontekstista.

Kiviveistosta tarkastellessamme olemme tietoisia materiaalin raskaudesta, se antaa teokselle oman merkityksensä materiaalin kautta, tai vastaavasti paperisen veistoksen keveys. Ready Made materiaalia käyttäessämme hyödynnämme sitä merkitystä, mikä sillä on joskus ollut ja/tai annamme sille uuden merkityksen. Tämän ymmärrettyämme voimme harkitusti muotoa, materiaalia ja mittasuhteita hyödyntäen rikkoa rajoja ja tavoitteellisesti luoda illuusioita tai merkityksiä.

Savea vaivatessa ja sen pintaan painojälkiä tehdessä on huomioitava oman kehon suhde jäljen jättävään voimaan. Työskentelyn keveys tai raskaus, dynaamisuus, staattisuus, viiva ja rytmi lähtevät oman kehon toimintojen tuntemuksesta ja hallinnasta. Tilallisessa työskentelyssä kokemusta tilasta pyritään tarkastelemaan tilassa olemisen kokemuksen kautta. Tilan merkitys muodostuu pitkälti siitä, millä tavoin koemme itsemme tilassa ja tilaan samaistumalla. Mitä tuntemuksia ja aistimuksia meissä herättää pesämäinen tila, joka ympäröi meidät kohdun tavoin tai vastaavasti tila, jossa oman kehon korkeimman kohdan; pään yläpuolella kohoaa katto monen metrin korkeudessa? Mikä merkitys meille on tilan rajoilla tai rajattomuudella?

Tilaan ja muotoon liittyvissä tehtävissä käytetään toisinaan myös matemaattisia taitoja. Harjoituksissa tarkastellaan *mittasuhteita*, tilavuutta, painoa, keveyttä ja materiaalia. Luodaan vaihtoehtoisia maailmoja vaikkapa mittasuhteilla leikittelemällä.

PINTA JA SYVYYS

Perusopinnot I-III (6-14 v.)

Syventävät opinnot - vaihtoehtoiset kurssit IV-V (14-18 v.)

- Piirustus, maalaus, sarjakuva,
- Kuvanveisto, muotoilu, kokeelliset menetelmät
- Rakenteet ja käsitteet, taiteen historia ja ajankohtaiset ilmiöt...

”Maalaus on paikka, jossa on mahdollisuus päästä kosketuksiin oman sisäisen olemuksensa kanssa ” (Nina Sarkima, kuvataiteilija –kuvataideopettaja, Kauniaisten kuvataidekoulu)

”Maalaaminen on vuoropuhelua sisäisen ja ulkoisen maailman välillä ja tapa jäsentää maailmaa. Ilmaisua ja tekniikka ovat asioita, jotka ovat yhtä tärkeitä prosessissa. Parhaimmillaan ja kiehtovimmillaan työskentely on sitä, että ettei näitä kumpaakaan tarvitse ajatella, vaan asiat etenevät kuin itsestään!” (Carolina von Schantz, kuvataiteilija, kuvataideopettaja, Kauniaisten kuvataidekoulu)

Pinta ja Syvyys opintokokonaisuus ohjaa tutkimaan ilmiöitä ja tuomaan havainnot tarkasteltavaksi - ajattelemaan ja kommunikoimaan - usein kaksiulotteisella pinnalla. Esteettinen kokonaisuus muodostuu tehtävänannon ja sille asetettujen tavoitteiden lisäksi tekijän sille antamasta sisällöstä. Yksinkertaisimmillaan tekijän käyttämästä viivasta ja rytmistä. Viivaan ja rytmiin voi lisätä tarinan. Teos voi esimerkiksi muodostua tavasta, jolla tekijä käyttää väriä, valööriä ja perspektiiviä.

VALO - VÄRI

Perusopinnot I-III (6-14 v.)

Syventävät opinnot - vaihtoehtoiset kurssit IV-V (14-18v.)

- Piirustus, maalaus, sarjakuva
- Design, muotoilu, installaatiot
- Media, kokeelliset menetelmät...

”Valoa ei voi maalata suoraan, mutta se pitää kuvata jollakin muulla – värillä ei ole mallia, on vain väri” (Paul Cezanne).

Miten valo ja valon sävy tai voimakkuus ja väri jonka havaitsemme, ilmenee?

Valolla on varjo, värillä on vastaväri, miten ne ilmenevät ja kuinka voimme niiden avulla ilmaista Esimerkiksi muotoa, tilaa, aikaa, liikettä, pintaa ja syvyyttä?

Värin havainnointiin vaikuttavat valo ja valon sävy, objekti, jossa väri näkyy ja silmän kyky vastaanottaa väriä. Lisäksi värin havainnointiin vaikuttaa väriympäristö, rinnakkain olevat värit. Eri värit voivat korostaa, häivyttää tai jopa muuttaa toistensa kylläisyyttä, sävyä ja valööriä.

Kukin ihminen tulkitsee väriä vähän eri tavalla. Väriä havainnoidaan fyysikaalisen ja aistimuksellisen havainnon lisäksi myös psykologisen ja kulttuurisen tulkinnan kautta. Värien näkemistä ja värin erottamiskykyä voidaan harjoittaa samoin, kuin esimerkiksi sävelkorvaa. Värien merkitystä esimerkiksi eri kulttuureissa voidaan käyttää osana teoksen viestiä.

Valo-väri opintokokonaisuuden harjoituksia voidaan tehdä keskittyen pelkästään valoon ja väriin tai minkä tahansa muun opintokokonaisuuden yhteydessä, missä valolla ja värillä on tehtävänsä. Tavoitteena on oppia oivaltamaan valon ja värin merkitys ja syventää oppia värien käytöstä paitsi maalauksessa, piirustuksessa ja mediataiteessa, myös kolmiulotteisella pinnalla.

MEDIA -ILMAISU

Perusopinnot I-III (6-14 v.)

Syventävät opinnot - vaihtoehtoiset kurssit IV-V (14-18v.)

- Käsitteellinen työstäminen, näkyväksi tekeminen, tekniset haasteet, valintojen teko, eettiset ongelmanratkaisutaidot, kriittinen ja rakentava tarkastelu,
- Taiteen historia ja ajankohtaiset ilmiöt
- Digitaalinen maalaus, valokuva, elokuva, dokumentointi...

”Nykyaikana olemme lähettäneet useita luotaimia avaruuteen selvittääksemme planeettojen salaisuudet. Iltataivasta tarkastellessa emme kuitenkaan välttämättä erota toisistaan satelliitin ja tähden valoa. Olemme lisäksi oppineet, että mitä enemmän tiedämme, sitä vähemmän tiedämme.” (Tuntematon kirjoittaja).

Post Internetin aikaa eläessämme digitaaliset menetelmät kehittyvät osin ennalta ennakoimattomasti. Emme tiedä, minkälaisista ilmaisua ne mahdollistavat esim. 10 vuoden kuluttua. Internet vaikuttaa kulttuurissa ja kuvataiteellisessa ilmaisussa monin eri tavoin, myös ihan huomaamatta.

Lasten ja nuorten vapaa-ajan digitaaliset mediaympäristöt ovat multimodaalisia, vuorovaikutteisia ja tuottavia. Media -ilmaisu opintokokonaisuuden tehtävät muodostuvat esimerkiksi elokuvien, mainosten, sosiaalisen median ja pelien kuvastosta ja sisällöistä. Opintokokonaisuudessa oppilas, joka toimii tämän sisällön kuluttajana, oppii omista lähtökohdistaan käsin myös tuottamaan mediataiteen sisältöä. Hän

kehittää monilukutaitoa; kykyä löytää, tulkita, arvioida, muokata, itse tuottaa, arvottaa, esittää ja jakaa erilaisia ”tekstejä.”

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

Tavoitteet ja sisällöt

Kuvataiteen syventävien opintojen tarkoituksena on oppilaan kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen opintoja laajentamalla tai niitä painottamalla hänen omien tavoitteidensa suuntaisesti ja valitsemiaan työtapoja käyttäen. Opetuksen tavoitteena on kannustaa oppilasta osallistumaan ja vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä ja yhteiskuntaan.

(Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017, s. 23, 8.3)

Syventävissä opinnoissa painotetaan oman ilmaisun löytämiseen ja kehittymiseen, kykyyn reflektoida omaa työskentelyä. Kykyyn löytää yhteyksiä oman työskentelyn ja ympäröivän maailman välillä. Ja kykyyn transferoida havaittua ja opittua. Tavoitteena on, että työskentely muuttuu oppilaslähtöisesti johdonmukaisemmaksi.

Syventävät opintokokonaisuudet ovat keskenään vaihtoehtoisia. Mikäli oma ilmaisumuoto ja työtapaa löytynyt perusopintojen aikana, voi oppilas syventyä juuri tähän itselleen merkitykselliseen tapaan ja laajentaa osaamistaan. Jos oppilaalla on tarve ilmaista itseään useamman eri muodon kautta, voi hän valita keskenään vaihtoehtoisista työpajoista itselleen sopivimmat.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN OPINTOKOKONAISUUDET

LOPPUTYÖN OHJAUS JA NÄYTTELYKÄYNNIT V

Syventävät opinnot V (16-18 v.)

- Valmistautuminen itsenäiseen lopputyöhön
- Teosten tarkastelu ja analysointi
- Käsiteiden sisäistäminen
- Itselle merkityksellisten ilmaisutapojen ja sisältöjen selkeytyminen
- Identiteetin vahvistuminen...

Kuvataiteen laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Lopputyön suorittamisen ajankohta riippuu siitä, onko oppilas suorittanut tarvittaman määrän opintoja ennen lopputyötä. Tähän

vaikuttaa esimerkiksi se, onko oppilas osallistunut opintojensa aikana rinnakkaistyöpajoihin tai muulla tavoin osoittanut sellaista osaamista, joka on voitu hyväksi lukea suoritettuihin opintoihin.

Lopputyötyöskentelyn tueksi oppilas on jo perusopintojen aikana osallistunut OMA tunti - ohjaukseen, joka osaltaan on itsenäiseen työskentelyyn suuntaavaa, syventävien opintojen aikana osallistutaan lisäksi lopputyön ohjaukseen, jossa oppilas saa lisävalmiuksia työn suorittamiseen. Näyttelykäynnit ja taiteen tarkastelun analysointi kuuluvat osana lopputyöhön valmentautumiseen.

LOPPUTYÖ

Syventävät opinnot V (16-18 v.)

- Oman prosessin suunnittelu, toteutus ja reflektio
- Luottamus oman toiminnan merkityksellisyyteen
- Katse kohti tulevaa...

Syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu taiteellisesta työstä, työskentelyprosessin dokumentoinnista ja kirjallisesta osuudesta, jossa oppilas arvioi omaa työtään. Lopputyössä oppilas osoittaa omaa itsenäistä osaamista, tuo esiin kuvataiteellista ajatteluaan ja ilmaisuaan sekä hahmottaa niitä suhteessa kuvataiteeseen tai muuhun visuaaliseen kulttuuriin. Oppilas käy läpi taideteoksen tuottamisen koko prosessin omista lähtökohdistaan käsin. Hän valmistaa teoksen tai teossarjan, reflektoi ja tutkii omaa työskentelyään, osaamista, sekä prosessin aikana esiin nousseita ajatuksia ja oivalluksia. Lopputyön kirjallinen osio voidaan toteuttaa tekstimuotoisena, sarjakuvana tai muulla tavoin omaa pohdintaa dokumentoiden. Prosessin valmistuttua oppilas osallistuu lopputyönäyttelyyn ja esittelee oman lopputyönsä. Itsenäisen lopputyön tarkoitus on tehdä näkyväksi koko oppimisen prosessi ja antaa oppilaalle valmiudet jatko-opintoihin.

OPPIMISEN ARVIOINTI

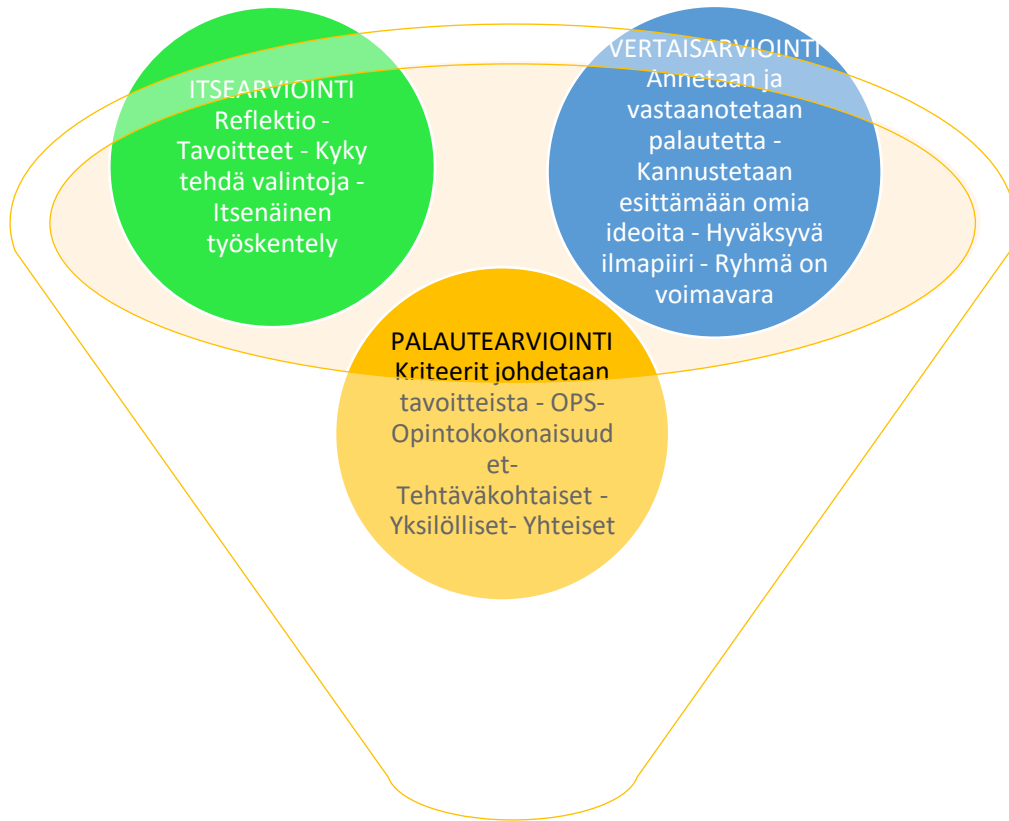
LAAJAN OPPIMÄÄRÄN ARVIOINNIN KOHTEET JA ARVIOINNIN KRITERIT OPETUSSUUNNITELMASSA

Oppimisen arviointi muodostuu monipuolisesta, realistisesta ja vuorovaikutteisesta opetustunneilla tapahtuvasta palautteesta, sekä lukuvuoden päätteeksi opettajan sanallisesta arviosta. Lopputyö arvioidaan osana päättötodistusta, varhaisiän kuvataidekasvatus ei sisällä arviointia.

ARVIOINNIN TEHTÄVÄ

Arvioinnin tehtävä on tukea kuvataiteen opintojen edistymistä ja ohjata oppilasta syventämään oman oppimisen prosessin ymmärtämistä. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Oppimisen arviointi on aina vuorovaikutteista: samalla kun arvioidaan oppimista, arvioidaan myös opettamisen tapoja ja kohtaamisen taitoa.

Arviointi sisältää monipuolisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Tavoitteena on laadukas ja alati kehittyvä oppimisprosessi. Jatkuvalle vuorovaikutteisella arvioinnilla ja muulla palautteella oppilasta innostetaan työskentelemään, kommunikoimaan, osallistumaan ja vaikuttamaan. Kuvataiteen laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat taidesuhde, visuaalinen lukutaito sekä osallisuus ja vaikuttaminen.

Metagognitiiviset taidot
Oppimisen ilo ja luottamus omiin taitoihin
Taidesuhteen kehittyminen
Identiteetti
Osallisuus
Vaikuttaminen

Perusopetuksessa arvioinnin tehtävä on

- Tukea oppilaan ilmaisun, kuvallisen ajattelun, työskentelyaitojen ja itse- ja vertaisarviointiaitojen kehittymistä.
- Vahvistaa oppilaan omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista, identiteetin rakentumista ja aktiivista toimijuutta.
- Oppimaan oppimisen ja reflektoinnin taitojen kehittyminen
- Perehdyttää oppilas kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin
- Onnistumisen ilo

Syventävissä opinnoissa arvioinnin tehtävä on

- Kannustaa kohti yhä itsenäisempää tavoitteiden asettelua ja työskentelyä
- Kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen
- Ohjata oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti
- Löytää menetelmiä, joiden avulla oppilas itse tukee syventävien opintojensa tavoitteellista etenemistä. Esimerkiksi tavoitteiden, työskentelyn, kuvailmaisun, arvioinnin, reflektoinnin ja oman oppimisen edistymistä sekä saavutettua osaamista.

ARVIOINNIN TAVOITTEET

Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan kehitystä kuvallisessa ilmaisussa siten, että hän oppii oppimista ja myös itse arvioimaan itseään ja asettamaan itselleen tavoitteita. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävä. Positiivisen ajattelun kautta tapahtuva palaute rakentaa oppilaan itseluottamusta kokeilla omia rajojaan.

Onnistumisen kokemukset jaetaan ja niistä iloitaan yhdessä. Palautekeskusteluissa huomioidaan, että sekä koettu onnistuminen että epäonnistuminen raottavat ikkunaa aina uusiin todellisuuksiin ja mahdollisuuksiin. Epäonnistuminen on erilainen lopputulos kuin onnistuminen, mutta oppimisen kannalta arvokas tapahtuma.

ARVIOINNIN KRITERIT

Arvioinnin kriteerit pohjautuvat tavoitteisiin - kriteerejä käyttäen arvioidaan oppilaan osaamisen taso suhteessa opetussuunnitelman, opintokokonaisuuden ja annetun tehtävän tavoitteisiin.

Tavoitteista keskustellaan ja oppilasta perehdytetään kuvataiteen arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Suhde opettajan ja oppilaan tavoitteiden määrittelyssä kasvaa oppilaan tietojen, taitojen ja itsearviointikyvyn kehittyessä yhä enemmän oppilaslähtökohtaiseksi. Arvioinnissa opettaja huomioi työskentelyn koko prosessin, ei pelkästään lopputulosta. Oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista.

Perusopintojen arvioinnissa huomioidaan:

- Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun kehittyminen
- Työskentelytaidot
- Itse- ja vertaisarviointitaitojen kehittyminen
- Omakohtaisen taidesuhteen muotoutuminen
- Identiteetin rakentuminen
- Aktiivinen toimijuus
- Oman oppimisen reflektointi (sanallistaminen, kuvallinen, muut ilmaisun keinot)

Syventävien opintojen arvioinnissa huomioidaan:

- Kuvallisen ajattelun ja ilmaisun kehittyminen
- Omien tavoitteiden ymmärtäminen ja reflektointi
- Visuaaliseen ilmaisuun liittyvän identiteetin keittyminen ja luottamus omiin näkemyksiin
- Materiaalien, tekniikan /teknologioiden sekä taiteiden välisten menetelmien ja lähestymistapojen käyttö
- Ympäristön moniaistinen havainnointi
- Taiteiden ja tieteiden välisen suhteen havainnointi ja ymmärtäminen

LOPPUTYÖN ARVIOINTI

Lopputyö arvioidaan osana päättötodistusta. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen

OPETTAMISEN ARVIOINTI

Samalla, kun opettaja arvioi oppilaan oppimisen onnistumista, hän arvioi omaa onnistumistaan opettajana: tehtävän antoa ja sen selkeyttä, sisältöjä, oppilaan kohtaamista ja tehtävän merkityksellisyyttä oppilaalle.

Opettaja on kiinnostunut sekä omista, että oppilaan kokemuksista tehtävän aikana ja prosessin synnyttämistä ajatuksista.

Opettajan työkaluja oman työn arvioinnissa on mm. tietoisuuden kehittäminen omien työskentelytapojen, mieltymysten, arvojen, oppilaan kohtaamisen ja ilmaisun suhteen. Oppilaan kohtaaminen, parityöskentely muiden opettajien kanssa ja opettajainkokouksissa käytävä avoin keskustelu sekä täydennyskoulutus auttavat opettajaa arvioimaan omaa työskentelyään ja kehittämään itseään opettajana.

Opettaja arvioi onko hän onnistunut opetuksessaan

- Kertomaan tavoitteet kyllin selkeästi
- Motivoimaan oppilaita
- Riittävien taustatietojen jakamisessa
- Motivoimaan oppilaita
- Ohjaamaan oppilasta löytämään ratkaisuja kohti tavoitteita
- Ohjaamaan oppilasta ajattelemaan omaa oppimistaan

TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN TODISTUKSET

PERUSOPINTOJEN TODISTUS

Oppilaalle annetaan kuvataiteen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

PÄÄTTÖTODISTUS

Oppilaalle annetaan Kuvataiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

OSALLISTUMISTODISTUS

Oppilaalle annetaan pyydettäessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.